

УДК 342.9

DOI: 10.33663/1563-3349-2026-100-127

ISSN 1563-3349

В. П. ТИМОЩУК

ПРИМУСОВЕ ВИКОНАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ АКТІВ: НОВЕЛИ ТА ВИКЛИКИ

Проаналізовано один із найновіших механізмів, урегульованих Законом України “Про адміністративну процедуру” (ЗАП) – примусове виконання адміністративних актів. Цей механізм покликаний підвищити ефективність публічного адміністрування, надаючи адміністративним органам вагомі повноваження щодо застосування заходів впливу для забезпечення виконання прийнятих ними ж адміністративних актів. З огляду на те, що цей механізм належить до числа найменш реалізованих в практиці, особливо в органах місцевого самоврядування, аналізується суть ключових елементів цього механізму, а також можливі перепони у його ширшому використанні, у тому числі з погляду окремих недоліків законодавчого регулювання. Обґрунтовано певні зміни до законодавства.

Ключові слова: адміністративна процедура, адміністративні органи, адміністративні акти, примусове виконання, заходи впливу.

Tymoshchuk Viktor. Forced enforcement of administrative acts: novels and challenges

The article is devoted to one of the newest mechanisms regulated by the Law of Ukraine “On Administrative Procedure” (LAP) – the compulsory execution of administrative acts. This mechanism is designed to increase the efficiency of public administration by providing administrative bodies with significant powers to apply measures of influence to ensure the execution of administrative acts adopted by them. The 2-year period of operation of the LAP shows that this mechanism is among the least implemented in practice, especially in local government bodies. Therefore, the article analyzes the essence of the key elements of this mechanism, as well as possible obstacles to its wider use, including from the point of view of certain shortcomings of legislative regulation. It also discusses the needs for changes in legislation.

Key words: administrative procedure, administrative bodies, administrative acts, enforcement, measures of influence.

© ТИМОЩУК Віктор Павлович – кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник відділу проблем державного управління та адміністративного права Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України; ORCID: 0000-0001-6109-0909; e-mail: vtymoschuk@gmail.com

Вступ. Адміністративне законодавство України зазнає чи не найбільшого оновлення у контексті європейської інтеграції, і одним із принципово нових за суттю законодавчих актів для галузі адміністративного права став Закон України «Про адміністративну процедуру» (далі – ЗАП) [1], ухвалений 17 лютого 2022 року та набув чинності 15 грудня 2023 року. При цьому в ЗАП є як певні норми та механізми, які були відомі вітчизняному адміністративному праву, хоча вони теж зазнали оновлення (як-от, адміністративне оскарження тощо), але також врегульовані й змістовно нові механізми, яких на подібному рівні правового регулювання не існувало. Одним із таких механізмів стало примусове виконання адміністративних актів (статті 92-100 ЗАП).

Актуальність цієї теми полягає у тому, що нове законодавство потребує особливих зусиль для його впровадження у практику. З таким же новаційним законодавством, як ЗАП, цих зусиль потрібно суттєво більше. Офіційні звіти [2] та опитування публічних службовців щодо виконання ЗАП [3], хоча і показують досить позитивну динаміку в розумінні та застосуванні ЗАП, проте з цієї динаміки видно, що для розкриття усього потенціалу ЗАП будуть потрібні ще роки. На загальному тлі також спостерігається, що одним із найменш застосованих механізмів є саме примусове виконання адміністративних актів. Зокрема, якщо 5% застосування в центральних органах виконавчої влади є загалом непоганим показником [3, с. 12], то лише 1% респондентів вказали на відповідну практику застосування в органах місцевого самоврядування (далі – ОМС) [3, с. 28], що вказує на недостатнє використання потенціалу цього механізму.

Такі показники зобов'язують звернути особливу увагу на цей механізм, адже він покликаний суттєво підвищити ефективність публічного адміністрування. Натомість настільки «обережна» практика означає, що адміністративні органи або недостатньо розуміють, як застосовувати цей механізм, або ж вбачають перепони у його застосуванні. Особливо це стосується ОМС.

Метою статті є дослідження проблем щодо механізму примусового виконання адміністративних актів за ЗАП.

Завданнями статті є: визначення основних елементів у механізмі примусового виконання адміністративних актів; встановлення можливих викликів та перепон для більш активного застосування

цього механізму в практиці; вироблення окремих пропозицій щодо удосконалення законодавства, у тому числі самого ЗАП, для підвищення рівня застосування цього механізму та забезпечення його максимальної ефективності.

Стан розробки проблеми та методи дослідження. Проблематика примусового виконання адміністративних актів наразі не належить до числа широко досліджених у вітчизняній науці адміністративного права. Основною причиною тут є і сама новизна ЗАП загалом, і новизна механізму примусового виконання адміністративних актів зокрема. Треба відзначити, що цей механізм в українське законодавство (у ЗАП) запозичений з досвіду ФРН, власне, як і доктрина адміністративного акта та загальної адміністративної процедури.

При цьому «обережний» характер запозичення та внесення до нашого законодавства є досить ілюстративним навіть на рівні термінології. Адже у ЗАП законодавець уникає вживання терміна «примус» (у статті 99 ЗАП – використання терміна «примусові заходи» має інше призначення і стосується вже органів правопорядку). Парламентська робоча група профільного Комітету Верховної Ради України, що готувала текст закону до другого читання, як певний компроміс обрала нейтральну конструкцію «виконання адміністративних актів» (без слова «примусове»). Також конструкція «заходи примусу» були змінені на «заходи впливу». Це загалом не є перепорою в застосуванні цього механізму, але вказує, що є певний бар'єр у сприйнятті того факту, що адміністративні органи (передусім органи виконавчої влади та ОМС, які виконують функції публічної адміністрації) можуть без участі суду забезпечувати примусове виконання «своїх» адміністративних актів.

У науковій літературі поки що небагато фахівців приділяли увагу цій проблематиці. Зокрема, необхідно відзначити насамперед відповідний розділ у Науково-практичному коментарі до ЗАП, підготовлений Г. В. Рижковим [4, с. 523-553], у якому системно розкрито суть цього механізму через тлумачення відповідних норм ЗАП. Також варто згадати про дослідження цієї тематики Т. О. Карабін [5], де розкривалися питання загальних вимог до нормативного врегулювання виконання адміністративних актів через аналіз положень ЗАП з акцентом на визначенні моменту

виникнення обов'язку виконання адміністративного акта, а також заходів впливу.

Навіть у цих публікаціях можна виокремити питання, які заслуговують на глибші наукові дискусії: як-от, чи належать до адміністративних актів рішення, якими застосовуються заходи впливу; або потреба додаткового наділення адміністративних органів повноваженнями щодо примусового виконання адміністративних актів у спеціальних законодавчих актах. Зі свого боку, наразі зауважимо коротко щодо цих питань лише таке.

Щодо першого (приналежність інших рішень у межах однієї справи до адміністративних актів) можна нагадати, що, за позицією Г. В. Рижкова, окрім основного адміністративного акта, можуть виділятися «додаткові» адміністративні акти (як-от «попередження» про застосування заходів впливу [4, с. 543]). Очевидно, тут має вплив німецької доктрини, яка оперує поняттями і «проміжного» (попереднього), і «додаткового» адміністративного акта тощо. Аргументами «за» є те, що, дійсно, для повноцінного врегулювання справи адміністративному органу доводиться вживати додаткових заходів, прийняття рішень. Хоча саме це питання ще потребує окремих досліджень та дискусій.

Щодо другого питання, то відповідь на нього більш очевидна, адже для отримання повноважень з примусового виконання адміністративних актів не потрібно окремого (додаткового) законодавчого регулювання, тобто внесення змін до спеціальних законів. Вже на підставі ЗАП усі адміністративні органи отримали такі повноваження, адже ЗАП є законодавчим актом із повноцінним регулюванням та уповноваженням. Така перевірка компетенції на рівні спеціального закону та, за потреби, її доповнення, потрібна лише щодо одного заходу впливу, такого, як «безпосередній вплив», адже це буквально випливає з положення ч. 2 ст. 97 ЗАП. Натомість на рівні окремих адміністративних органів можуть бути потреби у фіксації відповідної компетенції та уповноваження у внутрішніх актах (регламенти, положення про виконавчі органи місцевих рад чи підрозділи органів виконавчої влади, посадові інструкції тощо), особливо у разі, коли виконання адміністративного акта буде здійснювати інший адміністративний орган замість того, що приймає адміністративний акт і лише забезпечує його виконання (як-от орган благоустрою замість виконавчого комітету при рішенні про

демонтаж рекламного носія тощо). Але тут йдеться не про потребу змін до спеціальних законів, а саме про деталізацію на підзаконному (локальному) рівні.

Основними методами дослідження є формально-логічний та історичний. Адже аналізуються і витoki цього механізму та його внесення у законодавство України. Формально-логічний метод використовується для доктринального тлумачення відповідних положень ЗАП та іншого законодавства.

Виклад основного матеріалу. Передусім треба наголосити, що механізм примусового виконання адміністративних актів має бути дуже цінним для ефективного публічного адміністрування. Адже публічна адміністрація має не лише вирішувати справи шляхом прийняття адміністративних актів, а й забезпечувати їх виконання. Тут йдеться передусім про зобов'язальні адміністративні акти (найчастіше – вчинити певні дії, рідше – утриматися від вчинення певних дій), наприклад, про демонтаж певних незаконно встановлених об'єктів (кондиціонерів та антен на фасадах будинків, рекламних конструкцій, металевих гаражів та кіосків тощо). Тобто саме такого роду приписи в адміністративних актах мають найбільшу потребу в примусовому виконанні.

Суть цього механізму полягає у тому, що адміністративному органу не потрібні додаткові механізми схвалення з боку судової влади чи залучення державної виконавчої служби. Сам адміністративний орган і забезпечує виконання прийнятих ним же адміністративних актів.

У цій ситуації треба враховувати, що йдеться про адміністративні акти, які (вже) не оскаржуються особою. Тобто особі при прийнятті негативного (несприятливого) адміністративного акта забезпечувалося (за загальним правилом мало забезпечуватися) право на участь, а також право на адміністративне та/або судове оскарження. Якщо адміністративний акт вже пройшов усі стадії оскарження, або й не проходив (бо особа не вбачала потреб і можливостей у його скасуванні), то адміністративний акт має виконуватися.

В Україні до ЗАП цей механізм прийшов із досвіду ФРН. Хоча у цій країні відповідне правове регулювання розміщене не у ЗАП, а в окремому законі, проте суть цього механізму досить близько перенесена в українське законодавство. Про специфіку викори-

стання термінології вище вже було зазначено, що не змінює суті. Суть цього механізму полягає у тому, що у разі, коли адміністративний акт добровільно не виконується адресатом адміністративного акта – зобов'язаною особою, то адміністративний орган, що прийняв адміністративний акт, повинен сам забезпечити його виконання. Для цього законодавець надав адміністративному органу можливість застосування трьох заходів впливу (хоча коректніше на рівні загального правила вести мову передусім про перші два заходи впливу): 1) виконання дій за рахунок зобов'язаної особи (з наступним відшкодуванням витрат цією зобов'язаною особою); 2) грошове стягнення; 3) безпосередній вплив.

Ці заходи впливу обираються не довільно. Першим для вибору є виконання дій за рахунок зобов'язаної особи. Адже однією з можливих помилок у застосуванні заходів впливу є обрання грошового стягнення, що є «легшим» у застосуванні з погляду процедури та може сприйматися як «бюджетонаповнююча» діяльність. Але треба враховувати, що ці заходи впливу мають своєю метою не наповнення бюджету, а саме виконання адміністративного акта. Отже, якщо адміністративний акт не виконується особою добровільно, але адміністративний орган може виконати його самостійно чи залученими суб'єктами (як власними підприємствами державної чи комунальної форми власності, так і сторонніми), то має обиратися саме цей захід впливу (приміром, для знесення незаконної рекламної конструкції може бути залучене відповідне підприємство чи найнята фізична особа-підприємець тощо).

Тільки у разі, коли певні дії можуть бути виконані лише самим адресатом адміністративного акта (приміром, йдеться про рекламну конструкцію на приватній ділянці, куди доступ без судового рішення неможливий); або при потребі утриматися від певних дій, то може бути обраний захід такий впливу, грошове стягнення. Це не штраф. Його мета – не карати, а стимулювати до виконання.

Треба окремо нагадати, що загалом усі грошові зобов'язання на підставі адміністративних актів (податкові повідомлення-рішення чи адміністративні штрафи тощо) виконуються (стягуються) не за ЗАП, а за законодавством про виконавче провадження. У цій частині ЗАП змін не вносив.

Отже, повертаючись до цих двох основних заходів впливу (примусу), треба наголосити на ще кількох моментах.

По-перше, перед їх застосуванням має здійснюватися попередження (ст. 98 ЗАП). Тобто адміністративний орган завжди (за ЗАП) надає можливість добровільного виконання. Попередження покликане надавати відповідний час на таке виконання, але у ньому вже вказуються, який (які) захід впливу буде застосовані у разі невиконання адміністративного акта добровільно.

Дискутується питання про те, скільки часу треба надавати на добровільне виконання і чи може попередження бути частиною (основного) адміністративного акта. Зазначимо, що принципи ефективності, добросовісності й розсудливості підказують, що часу має бути достатньо для добровільного виконання. Адже адміністративному органу вигідно «не втягуватися» у примусове виконання, якщо адміністративний акт може бути виконаний особою. Добровільне виконання завжди краще відповідає публічним інтересам. Адміністративному органу не треба буде: складати попередження та кошторис на виконання, забезпечувати виконання, потім стягувати кошти у судовому порядку (це один із недоліків наразі чинного регулювання, адже при відмові добровільної сплати коштів потребуватиме зусиль на судове стягнення). Отже, при оцінці справи орган може і має зважати на ймовірність добровільного виконання і виходячи з цих обставин надавати достатній час для такого виконання.

У контексті питання про попередження у ЗАП є одна прогалина. ЗАП не вирізняє ситуацій, коли може поставати потреба негайного виконання адміністративного акта. Можливо, це вже більше специфіка спеціального законодавства, і потреба у виняткових сферах (категоріях справ) урегульовувати ці питання. Адже фактично період часу між попередженням і виконанням, та вимога письмової форми до попередження є не завжди релевантними. Зокрема, це стосується категорій справ, де може застосовуватися третій захід впливу – безпосередній вплив (наприклад, щодо надзвичайних ситуацій і потреби звільнити аварійну будівлю тощо).

На питання, чи може попередження бути частиною адміністративного акта, ЗАП не дає однозначної відповіді. Тут варто керуватися принципами: від верховенства права (що включає і право на повагу до гідності особи) до ефективності, пропорційності, добросовісності, розсудливості тощо. У ситуації, що не потребує невідкладного чи прискореного реагування, можна

виходити з припущення, що особа виконає адміністративний акт добровільно. І відтак попередження не має бути частиною адміністративного акта.

Але в ситуації, що потребує швидкого реагування, чи коли явно є ознаки того, що з боку адресата не буде добровільного виконання, або ж адресат взагалі невідомий, то буде значно ефективнішим включати таке попередження до адміністративного акта. Тобто один принцип – ефективності – може в різних ситуаціях спонукати адміністративний орган як до економії ресурсу на складання попередження (з усіма необхідними елементами), так і до включення попередження до адміністративного акта.

По-друге, при обранні першого заходу впливу обов'язково складається **кошторис** (п. 2 ч. 1 ст. 98 ЗАП), тобто перелік витрат, які будуть здійснені для примусового виконання адміністративного акта замість зобов'язаної особи. І хоча наразі є недолік – оплата цього кошторису виконується після виконання адміністративного акта, або добровільно (ч. 3 ст. 95 ЗАП), або кошти будуть стягуватися у судовому порядку (абз. 2 ч. 4 ст. 93 ЗАП). Кошторис має бути складений наперед і доведений до відома зобов'язаної особи. Очевидно, якщо не дотриматися цієї вимоги ЗАП, то є ймовірним отримання негативного судового рішення при спробі стягнення відшкодування за примусове виконання.

Можна припустити, що викликами у цій частині є: складання кошторису (допоки не сформується перша усталена практика і підходи); відбір суб'єктів для виконання дій за рахунок зобов'язаної особи, якщо адміністративний орган не має необхідних засобів і не має підприємств чи організацій у своєму підпорядкуванні, які мають необхідні засоби.

Також зазначимо: якщо фактичне виконання буде дорожчим, ніж було визначено кошторисом (очевидно, що маються на увазі витрати, які не могли бути прораховані/передбачені), то особа буде відшкодовувати усї ці витрати.

По-третє, заходи впливу реально застосовуються після того, як спливає час на добровільне виконання. Тобто приймається додаткове рішення про застосування заходів впливу, адже у попередженні вказується лише про можливість їх застосування, а надалі треба встановити факт невиконання та перейти до реального застосування заходів впливу.

У контексті оскарження заходів впливу: право на оскарження у особи виникає саме після обрання заходів впливу в попередженні (допоки триває час на добровільне виконання). Предмет і строки оскарження обмежені (ст. 100 ЗАП). Це важливо для ефективності, адже адміністративний акт вже є безспірним.

По-четверте, щодо грошового стягнення (ст. 96 ЗАП), то ще раз наголосимо, що це не штраф. Його мета не стягнути кошти в бюджет, а виконати адміністративний акт. Тут особливо важливим є принцип пропорційності. Тобто треба обирати адекватну суму грошового стягнення, надавати відповідний час для виконання тощо. Розмір такого грошового стягнення має бути вказано у попередженні. У разі невиконання адміністративного акта протягом строку, наданого для такого виконання, адміністративний орган приймає рішення про стягнення відповідних коштів. Це рішення визначено законодавцем виконавчим документом (тут тільки бракує «дзеркальної норми» щодо актів ОМС у Законі «Про виконавче провадження»). Адміністративний орган може приймати рішення про повторне застосування цього заходу впливу (розмір грошового стягнення може бути збільшено у подвійному розмірі), якщо адміністративний акт не виконано, і знову надає час на виконання. Наразі законодавець обмежив можливість застосування цього заходу впливу лише двічі, що можна вважати недоліком, адже у разі невиконання адміністративного акта надалі можливості впливу фактично вичерпані. Оскільки і самі розміри грошового стягнення є досить поміркованими, то законодавство у цій частині потребуватиме розвитку і зняття такого обмеження лише дворазовим застосуванням цього заходу впливу.

Якщо визначити інші недоліки механізму примусового виконання адміністративних актів, то це відсутність у ст. 3 Закону України «Про виконавче провадження» нових видів виконавчих документів за ЗАП (і вже наявного грошового стягнення, застосованого ОМС, і потенційного визнання такими кошторисів, складених ОМС). Тобто це мав бути загальний припис «рішення ОМС, які законом визнані виконавчими документами». Також варто усунути технічну ваду ст. 96 ЗАП, у якій фактично продубльовані норми, які вносять колізійність у питання найменування правового акта, що складається для застосування грошового стягнення (використання найменувань «постанова» в абз. 2 ч. 3 і «рішення» в ч. 5 ст. 96

ЗАП). При надмірному формально-догматичному тлумаченні це може перешкоджати застосуванню цього заходу впливу.

Також варто звернути увагу на можливість обрання та застосування одразу кількох заходів впливу. Приміром, якщо зобов'язана особа повинна і виконати різні дії (одні з яких можуть бути виконані іншими особами за рахунок зобов'язаної особи, інші можуть бути виконані тільки зобов'язаною особою) та/або може бути потреба безпосереднього впливу, то адміністративний орган може обрати та застосувати одночасно два чи усі три заходи впливу. Наприклад, якщо при початку самочинного будівництва треба і демонтувати незаконний паркан, і припинити вирубку зелених насаджень тощо.

Ще один позитив ЗАП – норми про подолання опору. Якщо досі органи правопорядку могли іноді не надавати необхідної підтримки адміністративним органам (ОМС тощо), то за ЗАП у «правоохоронних органів» (хоча коректніше було б вживати конструкцію «органи правопорядку») надання такої допомоги у подоланні опору є обов'язком (абз. 2 ч. 1 ст. 99 ЗАП). Хоча тут теж потрібне формування відповідної культури і практики.

Нарешті, слід зауважити про ще одну проблему – недоліки спеціального законодавства, які також перешкоджають належному публічному адмініструванню та повноцінному використанню механізму примусового виконання адміністративних актів. Це стосується питання самочинно збудованих об'єктів. Зокрема, за ст. 38 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» [6]) у випадках самочинного будівництва адміністративні органи не можуть використати механізми ЗАП. Їм потрібно пройти судову процедуру. Це нерационально, адже у разі, якщо адміністративний орган встановив факт самобудови, то особа повинна виконувати відповідний адміністративний акт. Якщо особа вважає свої права порушеними, то вона завжди може скористатися механізмами правового захисту, в тому числі судового оскарження. Нерозсудливою є ситуація, коли особа не виконує адміністративний акт і не оскаржує його, але при цьому не особа, а адміністративний орган має звертатися до суду для примусового виконання такого рішення. Ці «рудименти» недовіри до публічної адміністрації, до держави потрібно також усувати.

Висновки. Попри досі обмежену практику застосування механізму примусового виконання адміністративних актів за ЗАП,

треба відзначити загалом важливість і необхідність такого правового регулювання, відповідних новел ЗАП. Адміністративні акти повинні виконуватися, і саме так можна досягати необхідного рівня правової культури у державі. Для підвищення рівня застосування цього механізму передусім потрібно сприяти підвищенню обізнаності адміністративних органів про суть цього механізму, формувати відповідну практику, популяризувати її. Тут важлива роль і відповідальних органів влади (передусім Мін'юсту), і науковців, і громадськості. Так має формуватися повага до закону, до публічної адміністрації, до держави.

Водночас адміністративні органи повинні коректно застосовувати відповідний механізм, з особливою увагою до складання попередження про примусове виконання (про можливе застосування заходів впливу і з наданням часу на добровільне виконання), кошторису при обранні такого заходу впливу, як виконання за рахунок зобов'язаної особи.

Уряду та законодавцеві варто усунути окремі недоліки ЗАП та іншого законодавства. Це стосується потреби: віднесення у ЗАП кошторису (при виконанні дій за рахунок зобов'язаної особи) до числа виконавчих документів (замість відшкодування цього кошторису через суд); усунення обмеження застосування грошового стягнення лише двічі (таке застосування має здійснюватися, доки не буде досягнуто мети виконання). До Закону України «Про виконавче провадження» необхідно внести зміни, які відносять документи за ЗАП, складені ОМС, до числа виконавчих документів. Наразі йдеться про рішення про застосування грошового стягнення, а в перспективі має йтися і про кошторис.

Також потрібен перегляд спеціального законодавства (зокрема, містобудівного), яке також виходитиме з принципів ефективності та розсудливості при виконанні адміністративних актів щодо знесення самочинних об'єктів будівництва за правилами ЗАП.

1. Про адміністративну процедуру: Закон України від 17 лютого 2022 року № 2073-IX. *Голос України*. 15.06.2022. №137. 2. Звіт щодо виконання Закону України «Про адміністративну процедуру» https://api.par.in.ua/uploads/progress_report/file_uk/55/LAP_Implementation_Report_ukr.pdf. 3. Презентація «Готовність до застосування ЗАП в ЦОБВ, на регіональному і місцевому рівнях. Результати опитування, проведеного у жовтні 2025 року». EU4PAR2. URL: https://api.par.in.ua/uploads/progress_report/

file_uk/56/Presentation_of_the_LAP_Survey_2025_Results.pdf. 4. Науково-практичний коментар до Закону України «Про адміністративну процедуру» / авт. кол.: О. Ф. Андрійко, В. М. Бевзенко та ін.; за заг. ред. В. П. Тимошука. Київ, 2023. 562 с. 5. Карабін Т. Виконання адміністративних актів: нові правила адміністративно-процедурного законодавства. *Право України*. 2024. № 11. С. 71–83. 6. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17 лютого 2011 року № 3038-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 34. Ст. 343.

References

1. Pro administratyvnu protseduru: Zakon Ukrainy vid 17 liutoho 2022 roku № 2073-IX. *Holos Ukrainy*. 15.06.2022. №137. 2. Zvit shchodo vykonannya Zakonu Ukrainy «Pro administratyvnu protseduru» https://api.par.in.ua/uploads/progress_report/file_uk/55/LAP_Implementation_Report_ukr.pdf. 3. Prezentatsiia «Hotovnist do zastosuvannya ZAP v TsOVV, na rehionalnomu i mistsevomu rivniakh. Rezultaty opytuvannya, provedenoho u zhovtni 2025 roku». EU4PAR2. URL: https://api.par.in.ua/uploads/progress_report/file_uk/56/Presentation_of_the_LAP_Survey_2025_Results.pdf. 4. Naukovo-praktychnyi komentar do Zakonu Ukrainy «Pro administratyvnu protseduru» / avt. kol.: O. F. Andriiko, V. M. Bevzenko ta in.; za zah. red. V. P. Tymoshchuka. Kyiv, 2023. 562 s. 5. Karabin T. Vykonannya administratyvnykh aktiv: novi pravly administratyvno-protsedurnoho zakonodavstva. *Pravo Ukrainy*. 2024. № 11. S. 71–83. 6. Pro rehuliuвання mistobudivnoi diialnosti: Zakon Ukrainy vid 17 liutoho 2011 roku № 3038-VI. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2011. № 34. st. 343.

Tymoshchuk Viktor. Forced enforcement of administrative acts: novels and challenges

The article is devoted to one of the new mechanisms introduced by the Law of Ukraine “On Administrative Procedure” (LAP) – the compulsory execution of administrative acts. This novella is designed to increase the efficiency of public administration in Ukraine, providing administrative bodies with new significant powers to apply measures of influence (coercion) to execute the administrative acts adopted by them.

The more than two-year period of operation of the LAP shows that this mechanism is among the least implemented in practice, especially in local self-government bodies (LSG). Therefore, the article analyzes not only the essence of the key elements of this mechanism, but also possible obstacles to its wider implementation. Attention is drawn to the need for administrative bodies to take responsibility not only for the adoption of administrative acts, but also for their execution.

A critical analysis is made of individual norms of the LAP, legislation on enforcement proceedings, and special legislation that require adjustments for the more effective functioning of this mechanism. Among other things, this concerns the issue of recognizing “estimates” when performing actions at the

expense of the obligated person as “executive documents”, including these estimates, and in general the relevant documents drawn up by LSG, among those subject to compulsory execution under the legislation on enforcement proceedings. It is also proposed to remove the restriction on only two applications of such a measure of influence as a monetary penalty, as well as to enable compulsory execution under the LAP of administrative acts in the field of urban development.

Key words: administrative procedure, administrative bodies, administrative acts, enforcement, measures of influence.

Дата першого надходження рукопису до редакції: 05.03.2026 р.

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 14.03.2026 р.

Дата публікації: 28.04.2026 р.